

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-118/2008/23.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt.** (Budapest) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztók tisztességtelen befolyásolása miatt indult eljárásban meghozta az alábbi

v é g z é s t

A Versenytanács az eljárást megszünteti.

A végzés ellen a kézbesítéstől számított nyolc napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel élhet az eljárás vont vállalkozás.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat iránya

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 67. § (1) bekezdés és 70. § (1) bekezdés együttes alkalmazásával 2008. szeptember 18-án versenyfelügyeleti eljárást indított, mert tudomására jutott, hogy a Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. (a továbbiakban: Vodafone Zrt.) az „Egymást közt szabadon” akció keretében hiányos tájékoztatást adott arról a tényről, hogy ha a kedvezményes áron meghirdetett telefonokat megvásárolja és előfizetői szerződést köt, a hitelképességi vizsgálat elbírálásától függően további összeg megfizetése szükséges, mely magatartásával valószínűsíthetően megsértette a Tpv. III fejezetének rendelkezéseit. A versenyfelügyeleti eljárást megindító végzés [Tpv. 70. § (1)

bekezdés] azt is rögzítette, hogy az eljárás kiterjed a Vodafone Zrt. által meghirdetett, valamennyi 2007. évi és 2008. év I. félévi, mobilkészülékek értékesítését népszerűsítő akcióval kapcsolatban folytatott teljes kommunikációs tevékenységre.

- 2) A Gazdasági Versenyhivatal az ügyintézési határidőt a Tpv. 63. § (6) bekezdése alapján 60 nappal meghosszabbította.

II.

A vizsgáló eljárása során feltárt tények

- 3) A Vodafone Zrt. a 2007. évben 18, 2008. I. félévében 7 alkalommal szervezett – két héttől több hónapig terjedő időtartamú – kommunikációs kampányt, melyek közül 21 terjedt ki mobilkészülékek reklámozására is. A televíziós- és rádióreklámok, sajtóhirdetések, plakátok, szórólapok, online hirdetések formájában történő tájékoztatás – elenyésző kivétellel – nem tartalmazta azt, hogy a szerződéskötést megelőzően az előfizető az Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF) szerint hitelképességi vizsgálaton esik át. Erről a körülményről a fogyasztók csak a szándékolt vásárlás helyszínén rendelkezésükre bocsátott az akcióhoz kapcsolódó „Részvételi feltételek”-ből szerezhettek tudomást.
- 4) A Vodafone Zrt. – mint Szolgáltató – által 2007. január 1-én és a 2008. június 8-án hatályba lépett ÁSZF szövegváltozatok módosítás nélkül tartalmazzák „Az Előfizető hitelképességének vizsgálatá”-ról rendelkező 3.8. pontot, amely szerint: „a Szolgáltató jogosult az Előfizető hitelképességének vizsgálatára annak érdekében, hogy képet kapjon az Előfizető fizetési készségéről és képességéről, figyelemmel a Szolgáltató által Előfizetőnek nyújtott kedvezményekre és az utólag fizető előfizetői szolgáltatás fizetői módból adódó szolgáltatás hitel jellegére... Ha az Előfizető nem járul hozzá az adatai hitelképesség lefolytatása céljára történő átadásához, úgy kizárólag előre fizető előfizetői jogviszony létesítésére van lehetősége. A hitelbírálat eredményétől és a Szolgáltató mérlegelésétől függően kerülhet sor – esetenként biztosíték adása mellett – utólag fizető előfizetői jogviszony létesítésére”. A biztosíték összegét a Vodafone Zrt. az előfizető telefonszámláján jóváírja (az „lebeszélhető”).

III.

A Versenytanács jogi értékelése

- 5) A Tpv. 8. §. (1) bekezdése értelmében tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. A (2) bekezdés a) pontja szerint fogyasztók megtévesztésének minősül különösen, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága – így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja – tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.
- 6) Abból, hogy a fogyasztónak a „gazdasági versenyben” történő megtévesztése a tilalmazott, az következik, hogy a versenyfelügyeleti eljárásban a védelem tárgya nem közvetlenül a fogyasztó-, hanem a fogyasztónak az áruk vásárlása tekintetében meglévő döntési szabadsága. A bármilyen módon megtévesztésre alkalmas információ tehát akkor ütközik a Tpv. 8. §-ba, ha az az ésszerűen eljáró fogyasztókat olyan döntésre sarkalja, amit a valós információ ismeretében nem hoztak volna
- akár úgy, hogy megvásárolnak valamely árut, amelyet egyébként nem vásároltak volna meg;
 - akár úgy, hogy nagyobb mennyiséget vásárolnak adott áruból, mint a megtévesztő információ hiányában. (Elvi állásfoglalások 8.53.)
- 7) A Versenytanács előjáróban szükségesnek tartja rögzíteni, hogy a jelen eljárás tárgya nem az, hogy a Vodafone Zrt. áruja értékesítését „hitelképességi” (tartalmát tekintve: fizetőképességi) vizsgálathoz köti, hanem az, hogy ezt tájékoztatásaiban nem közli, így arról az ÁSZF-jét nem ismerő fogyasztó csak a szándékolt vásárlás helyszínén szerez tudomást.
- 8) A Versenytanács és a határozatait felülvizsgáló bíróságok egységes gyakorlata (pl. Vj–207/2005. számú határozat felülvizsgálata során hozott 2.Kf.27.124/2007/6. számú ítélet) szerint a megtévesztésre alkalmas (valótlan vagy nem elégséges információt adó) reklámot automatikusan nem teszi jogszerűvé az, ha a fogyasztó a vásárlás helyszínén hozzájut(hat) a valós (teljes körű) információhoz. A megtévesztésre alkalmas reklám által felkeltett fogyasztói igényt ugyanis nem feltétlenül oltja ki a

vásárlásban való végső döntést megelőzően kapott valós tájékoztatás. Az, hogy az előzőek szerinti két hatás (adott esetben: az igényt felkeltő hiányos tájékoztatás és a vásárlást megelőzően megkapott teljeskörű információ) eredőjeként a fogyasztó olyan döntést hoz-e, amelyet a reklám ismeretének hiányában nem hozott volna (vagyis megvásárolja az adott árut vagy más árut) esetről-esetre bírálható el.

- 9) Az adott esetben a fogyasztó, amikor a vásárlás helyszínén szembesül a hitelképességi vizsgálat tényével, akkor az alábbi döntéseket hozhatja.
 - a) Vállalja a hitelvizsgálatot és azon megfelel, vagy eleve előre fizető szerződést kívánt kötni, majd a szerződést a reklám szerinti feltételekkel megkötöti.
 - b) Nem vállalja a hitelvizsgálatot vagy azon nem felel meg, és nem köt szerződést.
 - c) Nem vállalja a vizsgálatot vagy azon nem felel meg, de a reklámozott mobilkészüléket előre fizető, vagy (ahhoz – a „lebeszélhetőségre” tekintettel – tartalmát tekintve hasonló) biztosíték adás melletti szerződést köt, jóllehet eredeti szándéka utólag fizető szerződés kötése volt.
- 10) A Versenytanács álláspontja szerint a 9. a) alatti esetben nyilvánvalóan nincs fogyasztó megtévesztés, a 9. b) alatti esetben pedig, ha van is megtévesztés, az – vásárlás hiányában – nyilvánvalóan nem a gazdasági versenyben történt (lásd 6. pont).
- 11) A 9. c) szerinti döntését a fogyasztó szükségszerűen valamennyi lényeges információ ismeretében hozhatja meg. Ezért a vizsgált magatartás legfeljebb sajátos becsalógató reklámként (Elvi állásfoglalások 8.10.) lehetne jogsértő: a fogyasztó az el nem érhető áru (utólag fizető mobil szolgáltatás) helyett egy „másik árut” (előre fizető vagy biztosíték adása melletti mobil szolgáltatás) vásárolt. A Versenytanács álláspontja szerint azonban az adott esetben nem különböző árukról, hanem ugyanazon áru eltérő fizetési feltételek melletti igénybevehetőségéről van szó.
- 12) Az előzőekre tekintettel a vizsgált tájékoztatás csak akkor lehetne becsalógató reklám, ha felmerülhetne az, hogy a 9. b) alatt említett fogyasztók a reklámra tekintettel felkeresett értékesítési helyen a – szempontjukból – hiányzó áru helyett életszerűen más árut vásárolnak (Elvi állásfoglalások 8.10.). A vizsgált tájékoztatások ilyen értelmű („hagyományos”) becsalógató jellegére vonatkozó bizonyíték a vizsgálat során nem került feltárára, és a Versenytanács – figyelemmel az áru és elárusító hely

jellegére is – úgy ítélte meg, hogy ebben a tekintetben az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

- 13) Mindezek alapján a Versenytanács az eljárást a Tpv. 72. § (1) bekezdés a) pontjának második fordulata alapján megszüntette.

IV.

Eljárási kérdések

- 14) A végzés elleni jogorvoslat a Tpv. 72. § (1) bekezdés a) pontján alapul. A jogorvoslat a Tpv. 82. § (1) bekezdése alapján kizárólag az Vodafone Zrt-t (mint ügyfelet) illeti meg, mert a végzés másra nézve nem tartalmaz rendelkezést.
- 15) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság (86.§) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

Budapest, 2009. január 30.